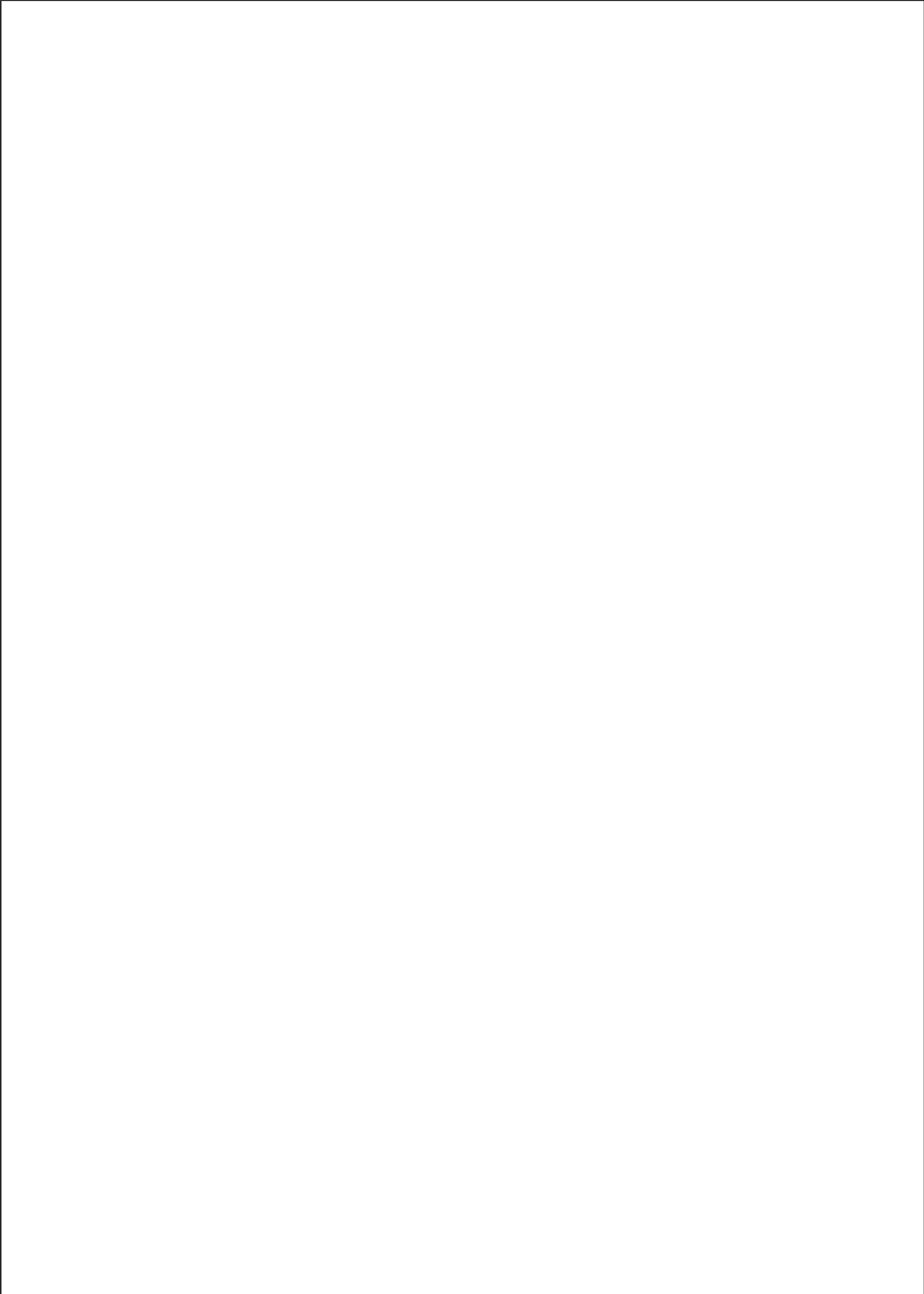

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/196341,W-audycji-Przystanek-Historia-w-Polskim-Radiu-Rok-2024-Rokiem-Wincentego-Witosa-.html>
27.02.2026, 20:03

W audycji „Przystanek Historia” w Polskim Radiu: Rok 2024 Rokiem Wincentego Witosa – 24 stycznia 2024

Środa, Program Pierwszy Polskiego Radia, godz. 19.30.

24.01.2024

W roku 2024 przypada 150. rocznica urodzin Wincentego Witosa. Z tej okazji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd temu wybitnemu mężowi stanu, państwowcowi, działaczowi samorządowemu i przywódcy ruchu ludowego. W jaki sposób dzisiaj możemy brać przykład z Wincentego Witosa, czerpać z dziedzictwa jego myśli, etosu pracy dla Polski?

Wincenty Witos urodził się 21 stycznia 1874 roku w Wierzchosławicach w powiecie tarnowskim.

– Gdy Witos przychodził na świat – urodził się na wsi, w ubogiej włościańskiej rodzinie – nic nie wskazywało na to, że spotkają go w przyszłości jakieś zaszczyty, że obejmie znamienite urzędy, z premierostwem włącznie. On do wszystkiego doszedł własną pracą, uporem, samokształceniem – powiedział dr Marcin Bukała, naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie.

Od młodości angażował się w działalność społeczną. Jeszcze przed wybuchem I wojny światowej stał się jednym z liderów ruchu ludowego, został posłem na Sejm Krajowy we Lwowie i do Rady Państwa w Wiedniu. Swoją pozycję wykorzystywał do działań zmierzających do odzyskania niepodległości, a w odrodzonej Polsce trzykrotnie obejmował urząd premiera, w tym w kluczowym momencie wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku.

W latach 30. XX wieku za zaangażowanie w obronę prawa i demokracji został niesłusznie skazany w procesie brzeskim. Mimo tego, do końca życia wzywał do obrony Polski, pisząc: „Macie służyć państwu bez względu na to, jaki jest rząd”. W czasie II wojny światowej odrzucił niemieckie propozycje utworzenia kolaboracyjnego rządu współpracującego z okupantem. Po wojnie był moralnym symbolem sprzeciwu wobec wprowadzenia rządów komunistycznych.

IPN w 150. rocznicę urodzin Wincentego Witosa

Dr Marcin Bukała wskazał, że Wydawnictwo Instytutu Pamięci Narodowej, w związku z rocznicą, przygotowało [pięć tomów dzieł zebranych Witosa](#). Są to wspomnienia, w tym te spisywane na przymusowej emigracji w Czechosłowacji, publicystyka oraz przemówienia. Dzieła stanowią cenne źródło historyczne dzięki zawartej w nich faktografii.

– To niebywała lektura. Zachęcam, by się z nią zapoznać. Można w niej znaleźć zdania, cytaty, które można wykorzystać, inspirować się nimi w życiu politycznym, ale też w życiu codziennym – podkreślił dr Marcin Bukała.

To nie jedyna inicjatywa IPN związana z Witosem. W różnych miastach w Polsce będzie prezentowana [okolicznościowa wystawa biograficzna](#) przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN Oddział w Rzeszowie.

Ponadto w audycji:

- 27 stycznia – [Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu](#). W jaki sposób Niemcy realizowali plan całkowitej Zagłady Żydów? Co groziło Polakom, którzy pomagali żydowskim współobywatelom? 27 stycznia przypada 79. rocznica wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i ośrodka zagłady KL Auschwitz (1945 rok). Od 2005 roku obchodzony jest na całym świecie Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu, ustanowiony przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Ekspert: dr Martyna Grądzka-Rejak, Biuro Badań Historycznych IPN oraz Muzeum Getta Warszawskiego.
- Książka: [„Encyklopedia Solidarności. Opozycja w PRL 1976–1989”, tom 5, red. nauk.: Jan Olszek \(red. nacz.\), Piotr Abryszeński, Marcin Dąbrowski, Przemysław Zwiernik, IPN, Stowarzyszenie „Pokolenie”, Warszawa 2023](#). Publikacja w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN „Solidarność” i opór społeczny w PRL 1956–1989. „Encyklopedia Solidarności. Opozycja w PRL 1976–1989”, publikowana w tzw. systemie holenderskim, stanowi największe kompendium wiedzy na temat działalności opozycji w PRL w latach 1976–1989. Tom 5 wersji książkowej Encyklopedii zawiera 565 biogramów i 284 hasła rzeczowe. Ekspert: dr Jan Olszek, Biuro Badań Historycznych IPN.

Wydarzenia organizowane przez IPN i wybrane artykuły portalu przystanekhistoria.pl

► [POSŁUCHAJ](#)

- [Poprzednia audycja: 10 stycznia 2024](#)
- [Odcinki archiwalne na portalu przystanekhistoria.pl](#)

* * *

Cykl audycji „Przystanek Historia” jest realizowany wspólnie przez Instytut Pamięci Narodowej i Program I Polskiego Radia. Rozmowy poświęcone są ważnym wydarzeniom, które wpłynęły na dzieje Polski w XX wieku oraz ludziom, którzy tę historię tworzyli.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Posłuchaj